Муркаш район хаçачĕ

Çĕнтерӳ ялавĕ

1944 çулхи майăн 5-мĕшĕнчене тухать

99-100 (7416-7417) №№ * Шăмат кун, 2006 çулхи ноябрĕн (чӳк) 25-мĕшĕ * Хакĕ ирĕклĕ

Ыран – Ача амăшĕн кунĕ

ХАКЛĂ ЕНТЕШĔМĔРСЕМ!

Сире Ача амăшĕн кунĕ ячĕпе пĕтĕм чĕререн саламлатăп!

Çак куна чăннипех те çын пурнăçĕнчи чи пĕлтерĕшлĕ уявсенчен пĕри тесе калама пулать. Аннерен ытла пирĕншĕн никам та çывăх мар, ун пек чĕререн те çепĕççĕн пире никам та юратман. Çĕнĕ пурнăç хĕлхемне сыхласа вăл сăпка патĕнче тăрать, пĕчĕк çынна тĕнчене илсе кĕрет, пирĕнте шанчăкпа ĕненӳлĕх çуратать, пирĕн телейпе хуйхăна пĕрле пайлать. Амăшĕсем çинче – кил вучахне упракансем çинче – çемье тытăнса тăрать. Ахальтен мар халăхра çапла калаççĕ: «Аннесем çветтуй çынсем, вĕсемпе тавлашма юрамасть».

Амăшĕпе ачашăн, кашни çемьери çителĕклĕ пурнăçпа телейшĕн тăрăшассинчен пĕлтерĕшлĕрехи пурнăçра çук. Çак тĕллеве тĕпе хурса малалла утать те ĕнтĕ хальхи Чăваш Республики. Паян пирĕн республика амăшлăхĕпе ачалăха сыхласин тĕп кăтартăвĕсемпе Раççейре малта пырать. Чăваш Республикинче «Çемье» тата «Чăваш Ен ачисем» республика тĕллевлĕ программисем пурнăçа кĕрсе пыраççĕ, Президентăн перинатальнăй центрĕ пур. Телемедицина технологийĕсем Раççейри чи палллă медиксемпе консультацисем ирттерме май пăраççĕ.

Анчах эпир тунă çитĕнӳсем çинче чарăнса тăмастпăр. 2007 çула республикăра Ача çулталăкĕ тесе палăртнă. Малашне те ачасен ӳт-пӳ, ăс-хакăл сывлăхне çирĕплетсе пырассишĕн çине тăрăпăр.

Сире, хаклă амăшĕсем, ăшă кăмăлшăн, юратушăн, çитĕнекен ăрăва - республика малашлăхне – воспитани парассипе пысăк вăй хунăшăн, çемье ăшшипе çемьери килĕшӳшĕн пысăк тав сăмахĕ калатăп.

Сире нумай çул пурăнма çирĕп сывлăх, çемьесене тăнăçлăх сĕнетĕп. Ачăрсем сире савăнăçпа телей кăна парнелеччĕр!

Чăваш Республикин Президенчĕ
Н.В. ФЕДОРОВ.

ХИСЕПЛĔ АННЕМĔРСЕМ!

Кăçалхипе тăххăрмĕш çул çĕршывăмăрта Ача амăшĕн кунне паллă тăватпăр. Çакă ăнсăртран мар. Çĕр çинче мĕн пурри йăлтах аннепе çыхăннă. Эсир, ачăрсене кун-çул парнелесе, мĕн ĕмĕр тăршшĕпех вĕсемшĕн çунатăр, вĕсене пурнăç çулĕ çине кăларассишĕн тимлетĕр. Эпир сирĕн умăрта ĕмĕр татăйми парăмра. Анне юратăвĕнчен тасараххи, ырăраххи тата мĕн пултăр?

Юратнă аннесем! Эсир – пурнăç илемĕ, пурнăç тыткăчи. Çепĕçлĕхпе ырăлăх, чун ăшши кашни ачăр валлиех çитет сирĕн. Вĕççĕр-хĕрсĕр ачашлăх упранать сирĕн ытарайми ырă чĕрĕрсенче. Пĕр канăç курмасăр эсир ывăл-хĕрĕрсене ура çине тăратассишĕн тăрăшатăр, çĕршыва юрăхлă çынсем тăватăр. Вĕсене йывăрлăхсене çĕнтерме пулăшатăр, вăй паратăр, хавхалантаратăр. Эсир çемьене килĕшӳ, ăнлану, тулăх пурнăç, телей кӳретĕр. Эсир пуртан эпир телейлĕ. Сирĕн икĕлми ырă кăмăлăр, чун ăшшипе илемĕ, чăтăмлăхăр, çирĕп кăмăлăр умĕнче пуç таятпăр.

Чăваш Республикин Президенчĕ çитес çула Ачасен çулталăкĕ тесе палăртни те ача амăшĕн пĕлтерĕшĕ пурнăçра мĕн тери пысăккине çирĕплетсе парать. Çав хушăрах эсир кулленхи ырми-канми ĕçре район, республика, çĕршыв экономикине çирĕплететĕр. Тавах сире çакăншăн.

Уяв ячĕпе пĕтĕм чун-чĕререн саламлатăп сире, ытарайми ыр кăмăллă, хисеплĕ, юратнă аннесем! Çирĕп сывлăх, вăрăм та телейлĕ кун-çул, мирлĕ пурнăç сунатăп. Ачăрсем мăнукăрсем сире яланах савăнăç кӳччĕр. Вĕсен пурнăç çулĕ усăллă пытăр.

Район пуçлăхĕ Ю.А. ИВАНОВ.

Чăваш Республикин Президенчĕн Указĕ

Ача çулталăкĕ çинчен

Ачана ӳссе çитĕнме тата гармонилле аталанма, ачалăха патшалăх пулăшăвĕ парассине тата хӳтĕлессине тивĕçтерме, демографи политикине малашлăха палăртса тытса пыма тăнăç условисем туса парас тĕллевпе **çапла йышăнатăп:**

1. Чăваш Республикинче 2007 çул Ача çулталăкĕ пулнине пĕлтерес;

2. Çапла палăртас: республика тата муниципалитетсем йышăннă тĕллевлĕ прграммăсене пурнăçланă чухне ача çуратассине ӳстерме, ачасене ăс-хакălпа этеплĕх воспитанийĕ пама, ăс-тăнпа ӳт-пӳ енчен аталантарма кирлĕ социаллă пурнăçпа экономика условийĕсем туса парассине çыхăннă мероприятисене чи малтан пурнăçламалла.

3. Чăваш Республикин Министрсен Кабинечĕн 2006 çулхи раштав уйăхĕн 20-мĕшĕччен 2007 çулта Ача çулталăкне ирттерес енĕпе пурнăçламалли мероприятисен комплекслă планне туса хатĕрлемелле тата çирĕплетмелле.

4. Сĕнес:

Чăваш Республикинче вырăнти хăй тытăмлăх органĕсене тивĕçлĕ мероприятисен планĕсене хатĕрлеме;

Чăваш Республикинчи харпăрлăхăн мĕн пур формиллĕ организацисене тата общество пĕрлешӳвĕсене ачасене ырлăх тата ырă кăмăл воспитанийĕ пама пулăшакан ыр кăмăллăх акцийĕсем ирттерме.

5. Çак Указ ăна официаллă йĕркепе пичетлесе кăларнă кунран тытăнса вăя кĕрет.

Чăваш Республикин Президенчĕ Н. ФЕДОРОВ.

Шупашкар, 2006, чӳк, 20, 105 №.

Пирĕн интервью

Пур енлĕн пулăшма тăрăшатпăр

Ыран Ача амăшĕн кунне паллă тăватпăр. Çакăн пек çутă, паллă та пĕлтерĕшлĕ уяв урăх çук та пулĕ. Мĕншĕн тесен пирĕнтен кашнийĕнех анне пур, кашниех эпир унăн ăшшине туйса ӳснĕ. Уяв умĕн район хаçачĕн сотрудникĕ В. ШАПОШНИКОВ ЧР Сывлăха сыхлас ĕç тата социаллă аталану министерствин районти социаллă хӳтлĕх пайĕн пуçлăхĕпе Н.П. ПЕТРОВАПА тĕл пулнă, çемьесемпе çыхăннă ыйтусене хускатнă.

– Нина Пантелеевна, амăшĕ, ачисем, çемье ăнлавсене пĕр-пĕринчен ниепле те уйăрма çук. Çавăнпа калаçăва та çемьесенчен пуçлань пулăттăм.

– Хальхи вăхăтра районти социаллă хӳтлĕх пайĕнче учетра ачаллă 4486 çемье шутланса тăрать. Вĕсенче пĕтĕмпе 18 çула çитмен ачасен шучĕ – 7295. Нумай ачаллисем 495 çемье, ачасен йышĕ вĕсенче 1598. 3 ачаллисем 408 çемье (1124 ача), 4 ачаллисем 65 çемье (260 ача), 5 тата ытларах ачаллисем 22 çемье (114 ача).

Паллă ĕнтĕ, çемьесенчи лару-тăру пĕр пек мар. Ытларах çемьесенче ачасем ашшĕ-амăшĕн ăшшине куллен туйса тăрса, тивĕçлĕ воспитани илсе ӳсеççĕ. Ашшĕ-амăшĕ хăйсен пепки çĕршывшăн юрăхлă çын пултăр тесе тăрăшать. Анчах, вăрттăнлăх мар, хальлĕхе ăнăçсăр çемьесем те çук мар-ха. Хăш чух ашшĕ-амăшĕ эрехпе ашкăнса пурăнать, вĕсен хăйсен ачисем пирки шухăшлама вăхăт çук. Пирĕн специалистсем кун пек çемьесенче тăтăшах пулаççĕ, çемьесенчи лару-тăрупа интересленсех тăраççĕ. Кун пеккисене ашшĕ-амăш прависенчен хăтарма, ачисене реабилитаци палатине, интернатсене вырнаçтарма та тивет.

Апла пулин те çавна каласа хăварасшăн. Ытларах çемьесенче ашшĕ-амăшĕ хăйсен тивĕçне чыслăн пурнăçлать, ачасем çемье ăшшине туйса ӳсеççĕ.

– Ачасене пособисемпе тивĕçтерессипе мĕнле пулса пырать-ха тата?

– Кăçал çулталăк пуçланнăранпа ачасемшĕн 14103,3 пин тенкĕ пособи тӳленĕ. Ĕççĕр тăрса юлнă 145 хĕрарăм çие юлнă тапхăршăн тата ача пăхнăшăн 1310553 тенкĕ илнĕ. Ачаçулталăк çурăна çитиччен хи тапхăрта пăхнăшăн 132 хĕрарăма 1133,2 пин тенкĕ пособи тӳлесе тăнă. Ача çуралсан пĕрхут паракан пособи 108 çыннăн 802 пин тенкĕпе танлашнă.

– Тĕрлĕ сăлтавсене пула ашшĕ-амăшĕсĕр тăрса юлакан ачасем те пур. Вĕсем хăйсене усрава илнĕ çемьесенче ашшĕ-амăш хӳтлĕхне тупаççĕ. Ку енĕпе районта лару-тăру еплерех-ши?

– Çапла, кун пек тĕслĕхсем пулмаççĕ мар. Çавна палăртасшăн. Ют çын ачисене хăйшĕн çуратнă ача вырăнне хурса çемьене йышăннине, вĕсене хăйсен ачисемпе тан воспитани пама тăрăшнине ырламалла кăна.

Хальхи вăхăтра районĕнче 61 опекун шутланать, вĕсенче 82 ача. 26 çемьере 29 ача усрава илнĕ. Кунсăр пуçне 1 çемье кăçал ашшĕ-амăшĕсĕр юлнă 1 ачана пăхса пурăнма йышăннă.

– Нина Пантелеевна, юлашкинчен тата мĕн каланă пулăттăр?

– Уяв саламĕн сăмахĕсене кăна. Çитсе килекен Ача амăшĕн кунĕ ячĕпе амăшĕсене, хĕрарăмсене чи ăшă кăмăлтан саламлатăп. Сирĕн кунçулăр такăр та çутă пултăр, мĕн шухăшланисем пурнăçланса пыччăр, ырлăх-сывлăхлă пулмалла пултăр, ачăрсем сире савăнăç кăна кӳччĕр.

Йыхрав

Черетлĕ 15-мĕш лару

Депутатсен районти Пухăвĕн председателĕн 2006 çулхи ноябрĕн 24-мĕшĕнчи 12 № йышăнăвĕпе депутатсен районти Пухăвĕн 4-мĕш созыври черетлĕ 15-мĕш ларăвне кăçалхи декабрĕн 1-мĕшĕнче район администрацийĕн ларусен залĕнче 10 сехетре пухма палăртнă.

Ларура пăхса тухма çак кун йĕркине сĕннĕ:

1. Муркаш районĕн 2007 çулхи экономикăпа социаллă аталанăвĕн прогнозĕ çинчен.

2. Муркаш районĕн 2007 çулхи бюджечĕ çинчен.

3. Вырăнти бюджет укçи-тенкине районăн муниципаллă пурăнмалли çурт-йĕр фондне юсама уйăрмалли йĕркен Положенине çирĕплетесси çинчен.

4. Пурăнмалли çурт-йĕре тытса тăнăшăн тата юсанăшăн тӳлемелли 2007 çулхи висене палăртасси çинчен.

5. Район территорийĕнчи нумай хваттерлĕ çуртсене тытса тăмалли йĕркене палăртман уйрăм хваттер хуçисем пурăнмалли çурт-йĕре тытса тăнăшăн тата юсанăшăн тӳлемелли 2007 çулхи висене палăртасси çинчен.

6. Районта муниципаллă ятарлă пурăнмалли çурт-йĕр фондне уйăрса памалли йĕрке çинчен.

7. Депутатсен Муркаш район Пухăвĕн 2005 çулхи ноябрĕн 24-мĕшĕнчи С-4/2 № «Муркаш районĕн 2006 çулхи бюджечĕ çинчен» йышăнăвне улшăнусем кĕртесси çинчен.

8. Депутатсен Муркаш район Пухăвĕн 2005 çулхи ноябрĕн 3-мĕшĕнчи С-2/5 № «Хăш-пĕр ĕç-хĕл валли вмененнăй тупăш çине пĕрлехи налук хумалли системăна ĕçе кĕртесси çинчен» йышăнăвне улшăнусем кĕртесси çинчен.

9. Муркаш территори суйлав комиссийĕн йышне кандидат тăратасси çинчен.

Депутатсен районти Пухăвĕн ларăвне ял тăрăхĕсен пуçлăхĕсене, район администрацийĕн управленийĕсемпе пайĕсен пуçлăхĕсене, предприятисен, организацисен тата учрежденисен ертӳçисене чĕнеççĕ.

Ача амăшĕн кунне халалласа

Çемье вучахне сыхлакансем

Иртнĕ кĕçнерни кун, ноябрĕн 23-мĕшĕнче, Ача амăшĕн кунне халалласа район администрацийĕнче уяв программи иртрĕ. Нумай ача пăхса ӳстерекен амăшĕсемпе пĕрлех унта Муркаш ял тăрăхĕнче пурăнакан тата нумай пулмасть çĕнĕ çемьесем çавăрса кăçал пĕрремĕш пепкесем кĕтсе илнĕ ашшĕ-амăшĕсем те хутшăнчĕç.

Малтанах çамрăксене чысларĕç. Çамрăксене саламласа пурнăç çулĕпе пĕрле килĕштерсе утма ырлăх-сывлăх суннă май, район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов яш-кĕрĕм районĕн, республика, çĕршыв кун-çулĕнче те пысăк вырăн йышăннине палăртрĕ. Малашлăх – çамрăксенче. Умри ыйтусене вĕсен татса памалла пулать. Çакна çĕршыв ертӳçисем те аван ăнланаççĕ. Çавăнпах ĕнтĕ çĕршыври демографилле лару-тăрăва лайăхлатма, çамрăксене çурт-йĕрпе тивĕçтерме тата вĕсен ытти ыйтăвĕсене татса пама конкретлă мерăсем йышăнаççĕ. Малашне те ку çавăн пекех пулса пырĕ.

Палăртмалла, лайăх еннелле улшăнусем пулма тытăнни сисĕнет. Иртнĕ çулхи 10 уйăхра районта 292 ача çуралнă пулсан, кăçал çав тапхăрта вĕсен хисепĕ 304 пулнă. Муркаш ял тăрăхĕнче вара 32 ача кун çути курнă. Шел, вăхăтсăрах вилекенсем те сахал мар. Çавăнпа та сывлăхшăн сиенлĕ, япăх йăла-йĕркерен хăпас пулать. Сывă пурнăç йĕркине тытса пырасси нормăна пулса тăмалла.

Çамрăк çемьесене çавăн пекех район администрацийĕн социаллă аталану пайĕн пуçлăхĕ, хĕрарăмсен районти канашĕн ертӳçи А.Е. Андреева, Чăваш Республикин Патшалăх Канашĕн депутачĕ, район больницин тĕп врачĕ В.Г. Данилов, Муркаш ял тăрăхĕн пуçлăхĕ Н.И. Никитин саламласа пурнăç çулĕпе килĕштерсе алла-аллăн утма сунчĕç, парнесем пачĕç.

Хальхи вăхăтра районта ачаллисем 4486 çемье. Вăл шутран нумай ачаллисем 495 шутланаççĕ. Вĕсене тĕрĕс-тĕкел пăхса çитĕнтерсе, тивĕçлĕ воспитани парса лă çемьере çитĕннĕ В.З. Порфирьева, Хорнуйĕнчи Ю.А. Железнова, Хачăк ялĕнчи Г.Л. Егорова тата ыттисем ачасене пăхса ӳстерессипе амăшĕн тăрăшулăхĕ, çирĕплĕхĕ, чăтăмлăхĕ, чун юратăвĕ, чĕре ăшши тĕп вырăнта пулнине палăртрĕç. Ахальтен мар ĕнтĕ аса илӳсен çăмхине ерипен сӳтнĕ май залра пухăннисен чылайăшĕн куçĕсем шывланчĕç.

Хĕрарăмсене числă та пархатарлă ĕçĕшĕн тав туса район пуçлăхĕ вĕсене илемлĕ чечеклĕ тутăрсем çыхса ячĕ. Çак

çĕршывшăн усăллă çынсем тăвасси ытларах хĕрарăмсем, амăшĕсем çине тиенет. Çавăнпа та тайма пуç вĕсене çак пархатарлă ĕçшĕн.

Пилĕк ача пăхса ӳстернĕ, районти тĕп больницăра ача-пăча тухтăрĕ пулса ĕçлекен З.А. Андреева, сакăр ача амăшĕ Р.Е. Иванова, пилĕк ача пăхса ӳстернĕ, «Ударник» хуçалăхри хĕрарăмсен канашĕн ертӳçи, хуçалăх поварта ĕçлекен Л.А. Иванова, пилĕк ача пăхса ӳстерсе тата икĕ ачана усрава илнĕ Л.В. Овчинникова, йышчечексем пекех илемлĕ те илĕртӳллĕ пулччăр вĕсен пурнăç çулĕсем.

Уява хутшăннисене «Солнышко» ача садне çӳрекенсем, Муркашри искусство шкулĕ çумĕнчи ачасен коллективĕ, Муркаш районĕ çумĕнчи «Çăлкуç» эстрада ушкăнĕ хавас юрă-кĕвĕпе, илĕртӳллĕ ташăсемпе савăнтарчĕç.

В. ШАПОШНИКОВ.

Сăн ӳкерчĕкре: район пуçлăхĕ Ю.А. Иванов Ача амăшĕн кунне хутшăннисен пĕр ушкăнĕпе.

Юбилей

Саламлатпăр

Юратнă аннене, асаннене, кукамая, хунямана – Сĕньял Оринта пурăнакан **Тамара Васильевна КОТЕЛЬНИКОВАНА** 70 çул тултарнă ятпа ăшшăн саламлатпăр, юман пек çирĕп сывлăх, сурпан пек вăрăм ĕмĕр, телейлĕ кун-çул сунатпăр. Кӳршĕ-аршă, ял-йыш яланах сума сутăр, ачусенчен пархатар курмалла пултăр, мăнукусен савăнăçлă сасси кун-çула илем кӳтĕр.

Салампа: ачисем, кĕрӳшĕсем, кинĕ, мăнукĕсем, тăванĕсем.

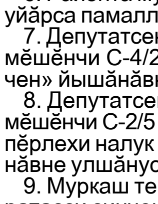

Кашмаш ялĕнче пурăнакан юратнă аннене, асаннене, "Свобода" хуçалăхра нумай çул хушши вăй хуракан **Мария Николаевна МАКСИМОВАНА** сумлă юбилей тата Ача амăшĕн кунĕ ячĕпе чун-чĕререн саламлатпăр. Çавăн пекех аттене, асаттене, **Петр Федотович МАКСИМОВА** маларах иртнĕ юбилей ячĕпе ăшшăн саламлатпăр. Хаклă çыннăмăрсене ырлăх-сывлăх, телей, ăнăçу, çемье ăшши сунатпăр.

Саламлаканĕсем: хĕрĕсемпе ывăлĕсем, кинĕ, мăнукĕ, тăхлачисем, тăванĕсем.

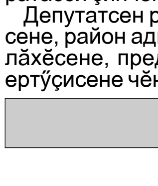

Хаклăран та хаклă хĕрĕме, аппана, йăмăка – Кулпарля ялĕнче пурăнакан **Валентина Никтополионовна ИПАТЬЕВАНА** юбилей ячĕпе чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Сурпан пек вăрăм кун-çул, юман пек çирĕп сывлăх, искĕлми телей сунатпăр. Пурнăç çулĕ çинчи йывăрлăхсене çĕнтерсе пыма вăй-хăвату тупăнсах тăтăр, питӳ çинчен савăк кулă ан кайтăр. Эпир сана çав тери юратпăр.

Салампа: амăшĕ, йăмăкĕ, икĕ аппăшĕ, пиччĕшĕ, вĕсен мăшăрĕсем тата ачисем, тăванĕсем.

Чуманкасси ял тăрăхне кĕрекен Исетерккĕ ялĕнче пурăнакан мăшăра, аттене, кукасине – **Александр Илларионович ИЛЛАРИОНОВА** çуралнă кунĕ ячĕпе саламласа мĕн пур ырри сунатпăр.

Сывлăху чир-чĕре хăвалатăр,
Хурлăх ирттĕр инçе, аякка.
Кĕреку сан ялан тулăх пултăр
Тăванпа та ырă çынпа.
Малалла кăна эс утсамччĕ,
Кĕтсе илсемччĕ 100 çула.
Пурнăçăн анлă çулĕ
Ертсе пытăр çут малашлăха.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ачисем, мăнукĕсем, тăванĕсем.